

Rákóczi Attila –Krizsán Anett

A Békés Megyei Kormányhivatal feladatellátása a koronavírus járvány elleni védekezés időszakában

Performance of Tasks by the Government Office for Békés County in the Period of Defence Against the COVID-19 Pandemic

Összefoglalás

A koronavírus okozta világjárvány elleni küzdelemben országunk azonnal reagált, és összehangolt, szervezett védekezési tevékenységet végzett és végez. A védekezés az egészségügy, a rendvédelem, a honvédelem, a katasztrófavédelem és a területi közigazgatás szerveinek szinkronizált tevékenységét jelenti. Szorosan érinti a szociális ágazatot és az oktatási igazgatást, de jelentős hangsúlyt kap a gazdaság védelme is. A megyei (kerületi) kormányhivatalok, mint általános hatáskörrel rendelkező államigazgatási szervek számos feladatot látnak el a járvány elleni küzdelem időszakában. Kezdetben az egészségügynek szánt védőeszközök kiosztását,

DR. RÁKÓCZI ATTILA PHD, főigazgató, Békés Megyei Kormányhivatal (rakoczi.attila@bekes.gov.hu), egyetemi adjunktus, Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem (rakoczi.attila@uni-mate.hu), DR. KRIZSÁN ANETT igazgató, Békés Megyei Kormányhivatal, megbízott oktató, Gál Ferenc Egyetem (krizsan.anett@bekes.gov.hu).

a járványügyi döntések meghozatalát, a szociális intézmények, tanárok és egészségügyi dolgozók tesztelését, valamint a gazdaságvédelmi intézkedéseket hajtották végre. A vakcinák megjelenését követően a megyei oltási munkacsoportok a védőoltások ütemezett beadását is szervezik. A tanulmány részletesen bemutatja, hogy a Békés Megyei Kormányhivatal milyen tevékenységeket végez a járvány elleni küzdelemben az alap feladatai ellátása mellett.

Journal of Economic Literature (JEL) kódok: F16, I13, I15, M21, O12, O38, P16, Z18

Kulcsszavak: covid19, pandémia, járvány elleni védekezés, államigazgatás, területi köz-igazgatás

Summary

In the battle against the COVID-19 pandemic, our country reacted immediately and has been undertaking coherent and coordinated defence activities. Defence means the concerted actions of healthcare organisations, military, police and disaster management forces as well as territorial public administration bodies. It closely concerns the social sector and educational administration; however, protecting the economy is also given great emphasis.

Government offices on (district) county level as state public administration bodies of general competence carry out a number of tasks during the times of defence against the pandemic. Initially, they were assisting in handing out protective equipment for the healthcare sector, making pandemic-related decisions, testing residents and staff of social facilities, teachers and healthcare workers, and executing economy protection measures. Following the appearance of vaccines, the responsible county working groups have been organising scheduled vaccination activities.

The study presents in detail what activities the Government Office for Békés County carries out in the battle against the pandemic besides performing its core functions.

Journal of Economic Literature (JEL) codes: F16, I13, I15, M21, O12, O38, P16, Z18

Keywords: COVID-19, pandemic, epidemic defence, public administration, territorial public administration

BEVEZETÉS

A COVID-19 betegséget kialakító SARS-CoV-2 vírus okozta pandémia váratlanul tört a világra, és 2020 januárja óta több mint 98 millió megerősített betegség esetet, és 2,2 millió halálesetet okozott világ szinten, ezzel ritkán észlelt jelentős hatásokat gyakorolt földünk országaira (Fraser et al. 2020). A világjárvány nemzetközi hatásait vizsgálja munkájában Botos (2020) és Bruckner (2020) hazai járványügyi összefüggéseket rögzített. A járvány kedvezőtlen hatást gyakorolt számos ágazatra, így az egészségügyi ellátórendszerre (Deák et al. 2020), a gazdaság működésére (Rakesh – Prabheesh, 2021; Posgay et al., 2020). Daniel (2020)

írásából az is kiderül, hogy az oktatási rendszer is változtatásra kényszerült. Mindezek mellett Domokos (2020) kutatásának konzekvenciái rávilágítanak arra, hogy bár a járványügyi helyzet rengeteg bizonytalanságot teremt, mégis olyan környezetet hozott létre, amely még inkább felhívja a figyelmet a változás/válságmenedzsment fontosságára, illetve felgyorsítja a digitalizációs fejlődést is.

Hazánkban – mint a világon mindenhol – azonnali cselekvésre volt szükség, hiszen a járvány terjedésének megakadályozása, a megbetegedések számának csökkentése, az emberi életek megmentése, és a gazdaság működőképességének megtartása stratégiai jelentőségű. A védekezés éppen ezért komplex módon történik, központi irányítás mellett, a feladatokat megosztva az egészségügy, rendvédelem, honvédelem, katasztrófavédelem és az államigazgatás meghatározott szervei között. Finta (2020) rávilágít az önkormányzatok szerepére is. A járványhelyzet kezelésében a területi közigazgatás, így a Miniszterelnökség és a megyei kormányhivatalok is folyamatosan – a napi alaptevékenységük elvégzése mellett – látják el védekezési tevékenységeiket.

A KORMÁNYHIVATALRÓL

A fővárosi és megyei kormányhivatalok 2011. január 1. napjával jöttek létre a 2010. évi CXXVI. törvény alapján. Irányításukat a Miniszterelnökséget vezető miniszter látja el. A működésükre vonatkozó alapvető szabályokat a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény határozza meg. A kormányhivatalt a kormány megbízott irányítja, a hivatali szervezetet a főigazgató vezeti, kinek munkáját az igazgató segíti. A kormányhivatalok járási hivatalai két évvel később, 2013. január 1-jén kezdték meg a működésüket. A járási hivatalokat a járási hivatalvezetők vezetik (Varga – Neszményi, 2013).

A fővárosi és megyei kormányhivatalok több ezer hatósági hatásköre szerteágazó, az élet minden területére kiterjed, a családtámogatásoktól és szociális ügyektől kezdődően, az agrárügyeken, építésügyön, földhivatali ügyeken, munkaügyön keresztül a műszaki engedélyezésig és okmányügyekig, így a teljes területi államigazgatást átfogja (Gyurita, 2014).

A Békés Megyei Kormányhivatal szervezetében 14 főosztály és 9 járási hivatal működik. A járási hivatalok a kormányhivatal kirendeltségei, és a járási hivatalvezető vezetésével a hatáskörüket önállóan gyakorolják. A megye valamennyi szegletében jelen vannak, és biztosítják az ügyfelek számára az ügyintézés lehetőségét. A járási hivatalok egyik legfontosabb feladata az ügyfélszolgálat, a kormányablak és okmányirodai feladatok ellátása. A megyében 16 kormányablak került kialakításra, továbbá mellettük 2 külön okmányiroda is működik. A járási hivatalok ellátnak még foglalkoztatási, gyámügyi, népegészségügyi, élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi feladatokat, valamint általános hatósági feladatokat is. A Békés Megyei Kormányhivatal teljes létszámmalómánya 1 549 fő (BÉMKGH, 2021). A kormányhivatalok legfőbb szakmai humán erőforrás bázisait a közszolgálati életpályát választó tisztviselők alkotják. A közszolgálati foglalkoztatás jellemzőit, az életpálya sajátosságait kutatja és mutatja be György és Hazafi (2018) munkája. 2012-től a védelmi igazgatás területén bekövetkezett változás következtében a megyei védelmi bizottság elnöki tisztségét a kormány megbízott tölti be (Gyurita, 2014), mely bizottságnak kiemelt szerep jut a járvány elleni védekezés időszakában.

A JÁRVÁNY KITÖRÉSÉNEK IDŐSZAKA

A koronavírus által okozott megbetegedés (COVID-19) egy fertőző betegség, amelyet a SARS-CoV-2 vírus okoz. Az első eseteket 2019 decemberében fedezték fel a kínai Vuhan városában. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2020. január 30-án az új koronavírus okozta járványt nemzetközi horderejű közegészségügyi szükséghelyzetté nyilvánította.

2020-as Covid-19 koronavírus-járvány magyarországi első regisztrált esetét március 4-én jelentették, míg az első elhunyt beteget március 15-én. A járvány eddig három hullámban tört az országra. A Békés Megyei Kormányhivatal járványügyi megfigyeléssel kapcsolatos első határozatát 2020. március 12. napján hozta meg, első járványügyi elkülönítés tekintetében 2020. március 17. napján. Hazánkban a SARS-CoV-2 világjárvány első hulláma 2020. márciustól májusig, a második hulláma 2020. augusztustól 2021. február közepéig, a harmadik hulláma pedig 2021. február közepétől június elejéig tartott.

Uzzoli és szerzőtársai (2021) összegzései rámutatnak, hogy a járvány terjedése során kiemelt tényezők lehetnek a területi gazdasági-, fejlettségi különbségek és az egészségügyenlőtlenségek is. Ilyen előbb említett különbségek vizsgálatával foglalkozik Egri (2017a, b) több kutatásában.

AZ ELSŐ HULLÁMMAL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉGEK

A Covid19 járvány megjelenése után a Kormány Magyarország Alaptörvénye 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, 2020. március 11-től veszélyhelyzetet hirdetett ki Magyarország teljes területére, amely – 98 napig – 2020. június 17-ig tartott. 2020. június 18-tól a veszélyhelyzetet, mint különleges jogrendet felváltotta az egészségügyi válsághelyzet a járványügyi készütség bevezetéséről szóló 283/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet alapján.

A járvány kitörésének kezdetén az első hullám időszakában számos tevékenység hárult a kormányhivatalokra, így a megyei védelmi bizottságokra. Ezen időszakban az Operatív Törzs Miniszterelnökségen keresztüli közvetlen irányítása mellett a védekezés során az egészségügyi ellátórendszer kapacitásai (humán erőforrás, ágyszámok, intenzív ellátási kapacitások stb.) és a rendelkezésre álló védőeszközök felmérései történtek rendszeres időközökkel. E mellett a központi utasításoknak megfelelő ágyszámok (Szerencsés, 2021) kialakításában, a megyei kórház költöztetésében a Békés Megyei Védelmi Bizottság is részt vett. Ugyanakkor a házi orvosi praxisoknak szánt védőeszközök (maszk, kesztyű) kiosztása is a védelmi bizottságon keresztül történtek. Uzzoli és szerzőtársai (2021) megállapításai szerint a járvány területi terjedését és eloszlásának sajátosságait számos tényező befolyásolja, de mindenképpen fontos tényező a védelmi intézkedések maradéktalan végrehajtása is. A Békés Megyei Védelmi Bizottság védekezéssel kapcsolatos feladatairól, tevékenységéről a megyei nyomtatott sajtó és elektronikus tartalomszolgáltatók is rendszeresen tudósítottak, beszámoltak (Behir, 2020).

Védőeszközök kiosztása

Az első hullám idején stratégiai fontosságú feladat volt a háziorvosi praxisok számára a védekezéshez szükséges eszközök szétosztása. A védőeszközöket a felnőtt háziorvosi-, vegyes-, és fogorvosi praxisok kapták (együtt egészségügyi alapellátás). A fertőtlenítő szereket pedig a szociális intézmények számára biztosítottuk (1. táblázat).

1. táblázat: Az első hullám idején kiosztott védőeszközök

Célintézmény	első hullám hónapja (2020) és védőeszköz típusa			
	április	május	június	augusztus
Alapellátás	44.000 db maszk 260 db FFP2 16.000 db kesztyű 150 liter fertőtlenítő	172.000 db maszk 400 db FFP2 64.000 db kesztyű 296 liter fertőtlenítő	120.000 db maszk 4.000 db FFP2 120.000 db kesztyű	250.000 db maszk 8.000 db FFP2 120.000 db kesztyű 1.176 liter fertőtlenítő
Szociális Intézmények	302.650 db maszk 58.600 db kesztyű	123.000 db maszk 17.000 db kesztyű 350 db védőruha		

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

A védőeszközök egy része kínai adományból származott. A kínai kormányzat a járvány kitörése óta folyamatos segítséget nyújtott a világ országainak, kezdetben a védőeszközök vonatkozásában, később a vakcinák adományozásában. Utóbbit erősíti több szerző cikke mellett Kurecic és Haluga (2021) írása. A hazánkba érkező adománydobozokon a legtöbb esetben a két nemzet közötti baráti kapcsok erősítése okán, gesztusként magyar idézetek voltak feltüntetve két nyelven (magyar-kínai), így: „Isten, áldd meg a magyart”, idézve a Himnusz szövegéből, vagy Petőfi Sándortól: „A barátság nappal láthatatlan, éjjel ragyog csak, mint a fénybogár”.

2020-as érettségi vizsgákra való felkészülés

A járvány az oktatásirányításra is jelentősen hatott (Nahalka, 2021), ez igaz a 2020-as érettségi vizsgákra való felkészülésre is, hiszen a távoktatás időszaka után kellett azt megszervezni a járványidőszakban. Ezen nehézségekre utal egy interjúalany – diák – Keszthelyi (2021) kutatásában is. Több diák véleményének meghallgatásával, interjútatásával foglalkoztak Habony (2020) és kutatótársai. A tervezésben az emelt szintű vizsgák kapcsán a kormányhivatalnak a terembeosztásokat, a felügyelő tanárok beosztását is hangsúlyosabban, az előírások szerint kellett végrehajtani. E mellett a vizsgákra az intézmények számára védőeszközöket és fertőtlenítő szereket biztosítottunk, illetve részt vettünk ezek szétosztásában.

A sikeres és biztonságos vizsgák végrehajtása érdekében 23 715 db védőmaszkot, 15 850 db egyszerhasználatos védőkésztyűt és 376 liter fertőtlenítőt (felület és kéz) osztottunk szét az oktatási intézmények részére az első hullám idején.

Gazdaságvédelmi tevékenységek

A hatékony egészségvédelmi intézkedésekkel megfékezhető a járvány, és a megfelelő gazdaságvédelmi beavatkozásokkal lassan felszámolható a válság is (Evans, 2020). A járvány világgazdaságára való hatását vizsgálja több kutató, köztük kollégáival Martin A. Weiss (2020), Taussef Ahmad és kutatótársai (2020), Segal és Gerstel (2020). A hazai helyzetet nemzetközi kitekintéssel részletesen elemzi Bagó (2020).

A járvány felbukkanását követően a kormányzat a gazdaságban jelentkező veszélyekre is azonnali tervek kidolgozásába kezdett. A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a veszélyhelyzet idején 2020. április 16. napjától a munkáltató átmeneti gazdasági nehézség miatt veszélyeztetett munkahelyek megőrzésének érdekében biztosított segítséget a csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatási rendszere. A konstrukció keretében – a veszélyhelyzettel összefüggő gazdasági nehézségek fennállása esetén –, amennyiben a munkáltató a veszélyhelyzet kihirdetését követően csökkentett munkaidőben foglalkoztatta a munkavállalóit, a munkáltató és a munkavállaló közös kérelmet nyújthatott be a kormányhivatalokhoz a létszámleépítés elkerülése és a munkahelyek megőrzése érdekében. Békés megyében 363 kérelmet támogathattunk, összesen 5 559 fő vonatkozásában, amelyre közel 860 millió forint támogatást folyósítottunk.

A magasan képzett, KFI szektorban dolgozó munkavállalók munkahelyének védelme, a szektorban dolgozók munkabérének fenntartása, a KFI szektor dolgozóinak tartós – a magyar munkaerőpiacon történő – foglalkoztatása érdekében került meghirdetésre első alkalommal 2020. április 15-én, majd 2021. január 4-én a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a kutató-fejlesztő tevékenységet végző munkavállalók veszélyhelyzet idején megvalósuló foglalkoztatásának támogatása. A támogatásra megyénkből 22 kérelem érkezett, összesen 377 fő támogatott foglalkoztatására irányuló 238,3 millió forintos támogatási igénnyel.

A MÁSODIK HULLÁMMAL JÁRÓ FELADATOK VÉGREHAJTÁSA

A járványügyi védekezéshez szükséges hatékony, gyors operatív intézkedések megtétele érdekében 2020. november 3. napján a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel a Kormány ismét kihirdette a veszélyhelyzetet.

A második hullám idején a területi közigazgatásra és megyei védelmi bizottságokra további feladatok vártak. A korábbi védőeszköz kiosztások mellett az orvos- és egészségtudományi hallgatók kirendelése, az úgynevezett tömeges tesztelések elvégzése, valamint a gazdaságvédelmi intézkedések végrehajtása is folyamatosan történt.

Védőeszközök kiosztása

A korábban részletezettek szerint a járvány II. hullámában a védekezés fontos része volt a védőeszközök kiosztásának folytatása (2. táblázat).

2. táblázat: A második hullám idején kiosztott védőeszközök

Célintézmény	A második hullám hónapja (2020-2021) és védőeszköz típusa				
	szeptember	október	november	december	január
Köznevelési intézmények	10.116 liter fertőtlenítő	10.343 liter fertőtlenítő	13.188 liter fertőtlenítő	13.827 liter fertőtlenítő	11.820 liter fertőtlenítő
Köznevelési intézmények			1.425 db lázmérő		
Kórházak		4.800 db gyorsteszt			
Szociális intézmények			6.200 db gyorsteszt	6.200 db gyorsteszt	3.100 db gyorsteszt
Tömeges teszteszetre			731 db védőszemüveg 1.090 db arcvédő 7.400 db kesztyű 18.260 db FFP2 18.700 db gyorsteszt	350 db védőszemüveg 750 db arcvédő 3.700 db kesztyű 9.000 db FFP2 10.400 db gyorsteszt	400 db védőszemüveg 350 db arcvédő 3.700 db kesztyű 9.500 db FFP2 1.500 db gyorsteszt

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

Egészségügyi dolgozók kirendelése

A Kiskunhalasi Semmelweis Kórház a Szegedi Tudományegyetem Oktatókórháza által a kiskunhalasi telephelyén létesített Mobil Járványkórház működésének megkezdéséhez, a COVID-19 gyanús és igazolt betegek fogadásához egészségügyi szakemberek kirendelése vált szükségessé.

Az egészségügyi válsághelyzet ellátásáról szóló 521/2013. (XII.30.) Korm. rendelet 14. §-a (1) bekezdése alapján az egészségügyi válsághelyzetben az egészségügyi dolgozó kirendelhető egészségügyi tevékenység ellátására alapellátást, járóbeteg-szakellátást vagy fekvőbeteg-szakellátást nyújtó, az egészségügyi válsághelyzet felszámolásában részt vevő intézménybe vagy időszakosan működő gyógyintézetbe.

A (2) bekezdés szerint a kirendelést az egészségügyi válsághelyzet felszámolásában résztvevő fekvőbeteg-szakellátó intézmény részére az intézmény vezetője, az időszakosan működő gyógyintézetbe az annak telepítésére kijelölt intézmény vezetője igényli a megyei kormányhivattól. A megyei kormányhivatal dönt a kirendelés szükségességéről és az általa meghatározott egészségügyi intézmény vezetőjét kötelezi a kirendelés végrehajtására.

Első lépésben 2020. április 27. napjával 1 fő aneszteziológia és intenzív terápia szakorvos, valamint 1 fő aneszteziológia és intenzív terápia szakorvos-jelölt kirendeléséről született döntés, akik az Orosházi Kórházból a Kiskunhalasi Semmelweis Kórház által létesített Mobil Járványkórházába kerültek kirendelésre. A kirendelés 2020. június 1. napjával szűnt meg.

2020. szeptember 25. napjával a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) felkérése alapján a fenti szakorvos és szakorvos-jelölt újabb kirendeléséről született döntés a Mobil Járványkórházba.

Második lépésben 5 db határozattal 57 fő kirendelése történt a megye területén dolgozó szakemberekből a Békés Megyei Központi Kórházba a következők szerint. 2020. szeptember 30-ai hatállyal az Orosházi Kórház állományából 3 fő intenzív betegellátó szakápoló, valamint 4 fő segédápoló és 2 fő szakirányú szakápoló a Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdő állományából 1 fő belgyógyász szakorvos és 2 fő szakirányú szakápoló került kirendelésre. 2020. október 1-ei hatállyal az Orosházi Kórházból 3 fő aneszteziológiai-intenzívterápiás szakorvos, 1 fő aneszteziológiai-intenzívterápiás rezidens, 5 fő intenzív betegellátó szakápoló, 24 fő segédápoló, ápoló, 3 fő belgyógyász szakorvos, valamint 1 fő belgyógyász rezidens és 6 fő szakirányú szakápoló kirendelésére került sor.

A Sarkadi Kistérségi Egészségügyi Fejlesztő Nonprofit Kft. állományából kirendelésre került továbbá 1 fő tüdőgyógyász szakorvos, a Szarvasi Tüdőgyógyász Egészségügyi Szolgáltatótól pedig 1 fő tüdőgyógyász szakorvos.

Harmadik lépésként szintén az NNK felkérése alapján 21 fő egészségügyi dolgozó kirendelése történt, melynek során az Orosházi Kórházból 2020. október 10-i hatállyal 2 fő beteghordó (betegszállító), a Békés Megyei Központi Kórházból 8 fő szakápoló, 6 fő segédápoló és 5 fő beteghordó (betegszállító) kirendelésére került sor a Mobil Járványkórházba.

Orvos -, egészségügyi hallgatók kirendelése és a tömeges tesztelés elvégzése

A járványügyi védekezés irányítását ellátó, a Kormány által létrehozott Operatív Törzs döntése szerint szükségessé vált az orvostan- és egészségügyi hallgatók kormányhivatalok általi koordinációban történő kirendelése az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvényben meghatározottak szerint. A kormányhivatal, mint egészségügyi államigazgatási szerv egészségügyi igazgatási és koordinációs feladatai körében közvetlenül intézkedik, ha azt rendkívüli körülmény (járvány, természeti csapás és egyéb katasztrófák, hirtelen fellépő orvoshiány stb.) szükségessé teszi. Az egészségügy válsághelyzeti ellátásról szóló 521/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet vonatkozó szakaszai értelmében a közép- vagy felsőfokú egészségügyi szakképzésben, főiskolai vagy egyetemi szintű egészségügyi alapképzésben, felsőoktatásban, szociális alapképzésben, valamint az egészségügyi és szociális akkreditált iskolai rendszerű szakképzésben nappali tagozaton részt vevő nagykorú személy egészségügyi válsághelyzeti ellátási feladatokra igénybe vehető.

A kormányhivatal a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a járvány második hullámának időszakában – 2020 novemberétől kezdődően – először a tömeges tesztelés (pedagógusok, szociális intézmények, egészségügyi dolgozók) feladatainak ellátására rendelt ki egyetemi hallgatókat. 2020. december hónaptól a Békés Megyei Központi Kórházba, valamint a Dr. László Elek Kórház és Rendelőintézetbe (korábban Orosházi Kórház) is sor került hallgatói kirendelésekre a 3. táblázat alapján.

3. táblázat: Hallgatói kirendelések a második hullám idején

Időszak	kirendelés helye	érintett egyetem	létszám (fő)
2020. november	kórházak	Szegedi Tudományegyetem	38
	kórházak	Pécsi Tudományegyetem	4
	kórházak	Semmelweis Egyetem	6
	kórházak	Debreceni Egyetem	4
2020. december	kórházak	Szegedi Tudományegyetem	32
	kórházak	Debreceni Egyetem	6
	kórházak	Semmelweis Egyetem	11
2021. január	kórházak	Szegedi Tudományegyetem	17
	kórházak	Pécsi Tudományegyetem	3
	kórházak	Semmelweis Egyetem	5
	kórházak	Debreceni Egyetem	3
Összesen:			129

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

A járvány elleni védekezés kiemelendő tevékenysége volt a tesztelési feladatok elvégzése. A feladat során a nagyobb, összejárt tömegekből az esetleges betegségben szenvedők kiszűrése a járvány terjedése szempontjából még inkább fontos folyamat. Az egészségügyi dolgozók esetében utóbbira mutatnak rá kutatásaik során Ragó és munkatársai (2020) is. Az egészségügyi intézmények, iskolák, óvodák, bölcsődék és szociális intézmények dolgozóinak SARS-CoV-2 gyorstesztelésére a jogszabályi alapot Magyarország Kormánya az 509/2020. (XI. 19.) számú Korm. rendelettel teremtette meg. A tesztelések ütemezett és szervezett végrehajtását a kormányhivatalok koordinálták megyei szinten, illetékességi területükön biztosították a teszteléshez szükséges eszközök, védőfelszerelések, adminisztrációs lapok, fertőtlenítőszeres eljuttatását az érintett intézmények részére. A kirendelt orvostanhallgatók, valamint saját személyi állományuk bevonásával elvégezték az oktatási intézmények (óvodák, iskolák), továbbá a kormányhivatali dolgozók tesztelését. A kormányhivatalnak az általános hatósági feladatellátása mellett a rendelkezésére álló személyi állományával tehát helyt kellett állnia a járványügyi védekezéshez kapcsolódó feladatok terén is, ezáltal próbára téve létszámtöbbszöröségi képességeit (Rákóczi, 2021).

A tesztelési feladatok hatékony és gördülékeny megvalósítása, a feladat stratégiai lépéseinek meghatározása végett első lépésként 2020 novemberében fel kellett mérnie a teszteléssel érintett megyei intézmények számát járási bontásban (fenntartóktól függetlenül), továbbá az ott dolgozó foglalkoztatottak pontos létszámát (4. táblázat).

4. táblázat: A tömeges tesztléssel érintett megyei intézmények adatai

Intézmény típusa	Helyszín (db)	Tesztelendő foglalkoztatott (fő)
Szociális intézmények	103	2 805
Oktatási intézmények	385	6 949
Bölcsődék	50	480
Megye összesen	538	10 234

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

A tesztelési feladatok végrehajtása a megyében működő egészségügyi, szociális és oktatási intézmények, a települési önkormányzatok, valamint a kormányhivatal és járási hivatalainak fokozott, összehangolt együttműködését igényelte. Azon intézmények esetében, ahol a tesztelés elvégzéséhez szükséges, megfelelő képzettséggel rendelkező egészségügyi személyzet rendelkezésre állt – szociális és egészségügyi intézmények –, ott az intézmény bonyolította le a tesztlések végrehajtását. Részükre a tesztek és a védőfelszereléseket, valamint a szükséges adminisztrációs lapokat biztosította a kormányhivatal. A bölcsődék egy részében a dolgozók tesztelésének végrehajtását a védőnők útján szervezte meg a hivatal.

Az iskolák, óvodák, valamint bizonyos esetekben a bölcsődék tesztelését a kormány megbízott, mint a védelmi bizottság elnöke által kirendelt egészség tudományi képzésben részt vevő hallgatókból, valamint a kormányhivatal személyi állományához tartozó gépjárművezetőből és adminisztrátorból álló úgynevezett csapatok végezték el. Összesen 26 csapat (104 fő) által valósult meg a tesztelés a megyében, melyekben 4 egyetemről összesen 52 egészség tudományi képzésben részt vevő kirendelt – hallgató működött közre. 2020. november 23-tól december 12-ig a pedagógusokat, szociális intézményeket, egészségügyi dolgozókat érintően összesen 18 864 mintavételre került sor.

A 2021. január 2-án és 3-án a téli szünetet követő – ismételt pedagógus tesztelés megszervezésére került sor, amely végrehajtása újabb 14 hallgató kirendelésével és kormányhivatali tisztviselők közreműködésével került elvégzésre, 6 csapattal. A két nap alatt összesen 744 tesztelés történt. 2021. január 16-17. napján a szociális alapellátásban dolgozók tesztelése történt, melynek végrehajtására 10 csapatot állított fel a kormányhivatal, és újabb 14 hallgatót rendelt ki. Összesen 444 fő tesztelése történt meg.

Gazdaságvédelmi tevékenységek

A járvány második szakaszának idején, 2020. november 11. napjától elrendelt veszélyhelyzet miatt bekövetkezett átmeneti gazdasági nehézség áthidalását szolgáló segítségnyújtás a kormányzat részéről a kormányhivatalok által nyújtható ágazati bértámogatás bevezetése volt.

A támogatás célja a vendéglátás, a turizmus és egyéb szabadidős tevékenység, személyszállítás, utazásszervezés területén, valamint a 2021. március 8-tól bezárással érintett vállalkozások esetében a – koronavírus okozta veszélyhelyzet és az annak kapcsán elrendelt egyes

intézkedések következtében veszélyeztetett – munkahelyek megóvása a foglalkoztatottak hat havi bruttó munkabére 50 százalékának átvállalásával.

Békés megyében 1 058 darab támogatás iránti kérelem érkezett, összesen 4 797 munkavállaló munkahelyének megőrzése érdekében. A program keretében több, mint 2,5 milliárd forint támogatás került megítélésre és kifizetésre az érintett ágazatokban tevékenykedő munkáltatók részére.

A HARMADIK HULLÁM, ÉS A VÉDŐOLTÁSI FELADATOK MEGYEI VÉGREHAJTÁSA

Védőeszközök kiosztása

A járvány harmadik hullámának időszakában tovább folytattuk a védőeszközök kiosztását (5. táblázat).

5. táblázat: A harmadik hullám idején kiosztott védőfelszerelések

Célintézmény	Hullám hónapja (2021) és védőeszköz típusa				
	február	március	április	május	június
Köznevelési intézmények	14.741 liter fertőtlenítő	14.159 liter fertőtlenítő	14.667 liter fertőtlenítő	14.667 liter fertőtlenítő	2.673 liter fertőtlenítő
Alapellátás			20.200 db maszk 7.150 db FFP2 10.300 db kesztyű 14.540 db gyorsteszt		20.300 db maszk 7.150 db FFP2 10.300 db kesztyű 14.580 db gyorsteszt

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

A fentiek mellett – a 2020-as évhez hasonlóan – a 2021-es érettségi vizsgák sikeres lebonyolítása érdekében 5 150 darab szájmaszkot és 10 300 darab egyszer használatos védőkesztyűt adtunk át a vizsgáztató intézmények számára.

Orvos -, egészségügyi hallgatók kirendelése

A fentebb leírtak szerint 2021 márciusától kezdődően a megnövekedett tesztelési feladatok végrehajtására az Országos Mentőszolgálat Békéscsabai Mentőállomására (OMSZ) is rendelt ki felsőfokú egészségügyi képzésben résztvevő hallgatókat a kormányhivatal a megyei kórházba történő kirendelések mellett (6. táblázat).

6. táblázat: A harmadik hullám idején történt hallgatói kirendelések adatai

Időszak	Kirendelés helye	Érintett egyetem	Létszám (fő)
2020. március	OMSZ	Szegedi Tudományegyetem	49
	kórházak	Szegedi Tudományegyetem	4
2020. április	OMSZ	Szegedi Tudományegyetem	111
	OMSZ	Pécsi Tudományegyetem	3
	OMSZ	Semmelweis Egyetem	1
	kórházak	Szegedi Tudományegyetem	45
	kórházak	Semmelweis Egyetem	1
2021. május	OMSZ	Szegedi Tudományegyetem	47
	OMSZ	Pécsi Tudományegyetem	2
	kórházak	Szegedi Tudományegyetem	48
2021. június	OMSZ	Szegedi Tudományegyetem	10
Összesen:			321

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

Gazdaságvédelmi tevékenységek

A Kormány a veszélyhelyzeti korlátozásokkal összhangban úgy döntött, hogy hazai forrásból meghirdeti az „Önfoglalkoztatók kompenzációs támogatása” elnevezésű programot. Az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatalhoz benyújtott kérelem alapján vissza nem térítendő támogatást kaphat azon önfoglalkoztató, amely tényleges főtevékenységként az önfoglalkoztatók kompenzációs támogatásáról szóló rendelet szerinti tevékenységet folytatja és nem volt jogosult a veszélyhelyzet ideje alatt egyes gazdaságvédelmi intézkedések alatt meghirdetett támogatásokra. A támogatás hazai forrásból kerül finanszírozásra, mértéke a garantált bérminimum egy havi összege, azaz 219.000 forint. Ez idáig 2 672 darab kérelem érkezett, melyekre a cikk lezárásáig 527 millió forint került kifizetésre.

A gazdaságvédelmi feladatokkal összefüggésben a Békés Megyei Kormányhivatalban vezetői utasítás került kiadásra. Ennek célja a veszélyhelyzettel összefüggő gazdasági problémák kezelésére kiadott intézkedési tervben meghatározottak ellátása. A támogatási kérelmek gyors és pontos kitöltése, valamint az elszámolások feldolgozása érdekében informatikai fejlesztéseket is végrehajtottunk. Minden eszközzel segítettük a rászorulókat (kibővített ügyfélszolgálat stb.). Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a támogatások a veszélyhelyzet következtében kialakult gazdasági problémák enyhítését szolgálták, így a jogszabály által előírt 8 munkanap helyett a döntéseket átlagosan 5 napon belül meghoztuk, ezt követően pedig haladéktalanul intézkedtünk a támogatás mihamarabbi folyósítása érdekében.

A TERÜLETI KÖZIGAZGATÁS MŰKÖDTETÉSE A PANDÉMIA IDŐSZAKÁBAN

A pandémia eddig soha nem látott kihívás elé állította a területi közigazgatást, hiszen az oltási feladatok maradéktalan ellátása mellett a kormányhivatalnak és szervezeti egységeinek továbbra is el kellett látnia a hatósági feladatokat.

A járványidőszak alatt a kormányhivatal zavartalan és biztonságos működtetése érdekében vezetői utasítás került kiadásra, amely kereteket adott mind a dolgozók, mind az ügyfelek részére. Az ügyfelekkel közvetlenül dolgozó ügyintézők, a kormányablakokban dolgozó ügyintézők és ügyfelek számára a szükséges védőfelszerelések, fertőtlenítőszeres biztosítása megtörtént, a személyes kontaktok minimalizálása érdekében a kormányablakokban kizárólag előzetes időpontfoglalással lehetett ügyet intézni. A jogi környezet lehetővé tette továbbá bizonyos hatáskörökben a nagyobb ügyféli részvétellel történő tárgyalások mellőzését, illetve csak a legindokoltabb esetben és ügykörökben végeztünk helyszíni ellenőrzést, előtérbe került az iratalapú ellenőrzés. Az elektronikus ügyintézés jelentősége talán soha nem volt akkora, mint a pandémia idején.

A járvány időszakában nem kizárólag az ügyfelek kényelmét, hanem biztonságát is szolgálta az e-ügyintézés lehetősége, mely a jogszabályi könnyítésekkel együtt lehetővé tette, hogy a közigazgatási szolgáltatások működőképese maradjanak. Mérhetően növekedett a *magyarorszag.hu* oldal forgalma, és az E-papíron benyújtott kérelmek, iratok száma; mindez azt is jelentette, hogy a hatóságok, a kormányablakok előtt folyamatban lévő ügyek száma nem csökkent, a személyesen megjelenő ügyfelek számának jelentős csökkenése mellett.

A pandémai hatása az e-ügyintézés népszerűbbé válásában jelenik meg, ami önmagában, minden egyéb körülménytől eltekintve nem feltétlenül hátrány, hiszen a költséghatékony, korszerű és gyors ügyintézés elvárása könnyebben biztosítható.

BÉKÉS MEGYEI OLTÁSI MUNKACSOPORT TEVÉKENYSÉGE

A koronavírus elleni védőoltásokkal kapcsolatos feladatokat, a folyamatok logisztikai tervezését, a végrehajtás előkészítését és az oltási folyamat országos koordinációjának irányítását az Operatív Törzs döntésének megfelelően létrejött Országos Oltási Munkacsoport látja el. Az országos illetékességű munkacsoport mellett fővárosi, illetve megyei oltási munkacsoportok is létrejöttek, amelyeket a kormány megbízottak (megyei védelmi bizottsági elnökök) vezetnek. A megyei oltási munkacsoport feladata oltási feladatok megtervezése, megszervezése, megyei szintű koordinációjának irányítása. A Miniszterelnökség Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkára dr. György István 2021. január 20. napján intézkedett a fővárosi és megyei oltási munkacsoportok felállításáról. A Békés Megyei Oltási Munkacsoport 2021. januártól végzi a megyei oltási folyamatok koordinálását, végrehajtja az Országos Oltási Munkacsoport által a megyei védelmi bizottsági elnöknek szabott feladatokat (7. táblázat; 1. ábra).

7. táblázat: A Békés Megyei Oltási Munkacsoport tagjai

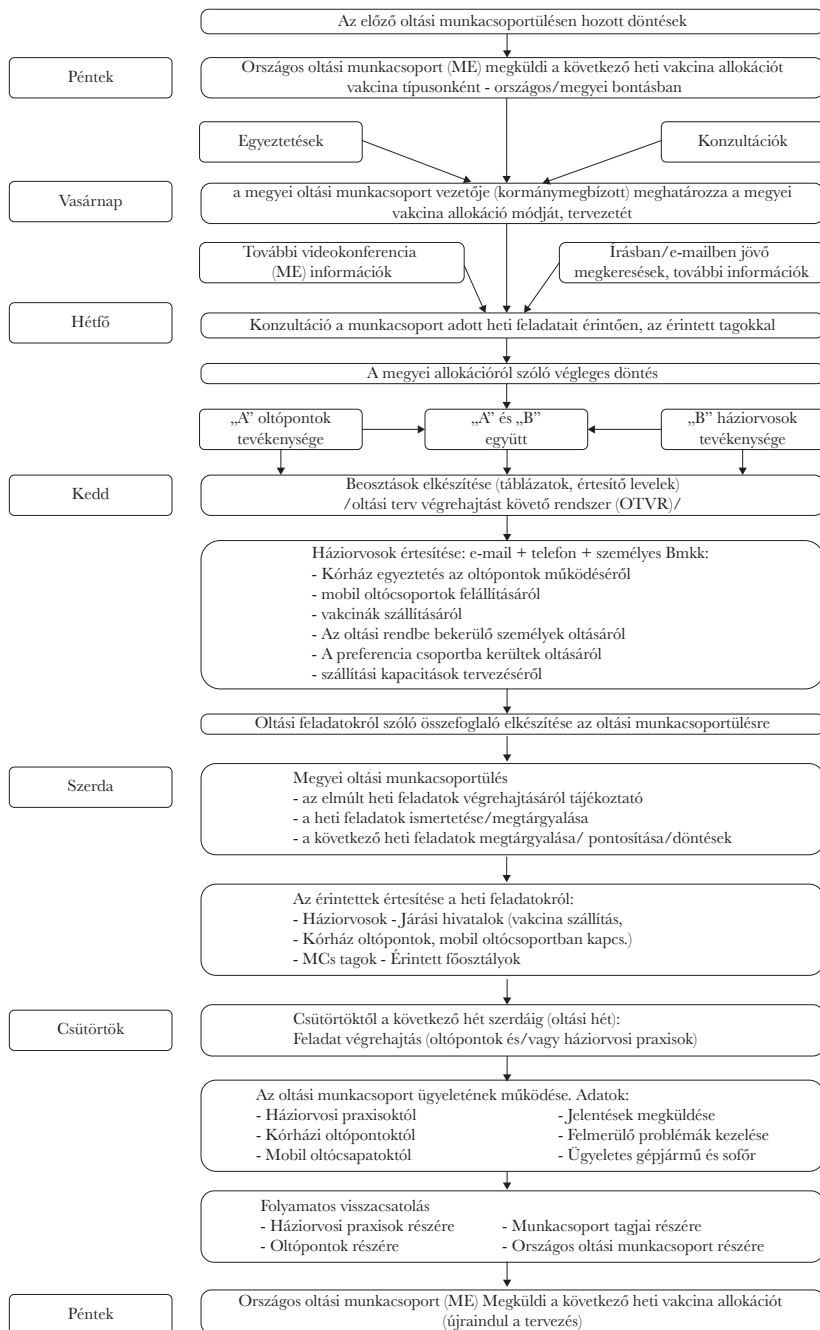
vezető	kormány megbízott	
tagjai	kormányhivatal főigazgatója	megyei kórház főigazgató
	védelmi bizottság katasztrófavédelmi-helyettes	megyei mentőszervezet vezetője
	védelmi bizottság honvédelmi-helyettes	megyei kollegiális háziorvosi vezető
	megyei tisztifőorvos	
meghívottak	kormányhivatal igazgatója	megyei rendőrfőkapitány
	megyei BV intézet parancsnoka	megyei SZGYF vezetője

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

2021. január 21. (alakuló ülés) és 2021. május 26. között a Békés Megyei Oltási Munkacsoport összesen 17 ülést tartott, a munkacsoport ülések között pedig ügyeleti feladatokat ellátó kollégák útján biztosította a feladatok végrehajtásához elengedhetetlen folyamatos és azonnali információáramlást. Az üléseken a kormány megbízott tájékoztatta a résztvevőket az előző ülés óta törtétekről, ismertette a következő hét feladatait, meghallgatta a tagok és a meghívottak kérdéseit, javaslatait az adott szakterületen. A döntéseket a vélemények egyeztetésével hozta meg a munkacsoport, a feladatokat az ülésen egyeztettek és az arról készült emlékeztetőben rögzítettek, melyek megküldésre kerültek a tagok, illetve az érintett vezetők részére.

A Békés Megyei Oltási Munkacsoport az 1. ábra szerint ütemezetten, összehangoltan végezte a tevékenységét. A feladatokat, valamint a rendelkezésre álló adott heti vakcina mennyiséget az Országos Oltási Munkacsoport heti bontásban péntekenként megküldött – vakcina típusonként, országosan és megyei bontásban előkészített – allokációja (országos vakcina elosztási terv) rögzítette, mellyel összefüggésben rövid úton lefolytatott egyeztetéseket követően vasárnapra a kormány megbízott meghatározta a megyére vonatkozó vakcina elosztás tervét. Az elosztási tervnek a végrehajtásban érintett tagokkal történő egyeztetését követően kerülhetett sor a megyei heti allokációról szóló végleges döntés meghozatalára, mely hétfői napokon történt heti rendszerességgel. Az oltási feladatokban a kórházi oltópontok, háziorvosi praxisok, a szociális intézmények oltásánál úgynevezett mobil oltócsapatok működtek közre. Keddi napokon a kormányhivatal népegészségügyi, illetve koordinációs feladatellátást végző szervezeti egységei elvégezték az operatív egyeztetéseket az oltási feladatokban érintettekkel, megküldték a feladat végrehajtásához szükséges tájékoztatásokat. Szerdánként a kormányhivatal – járási hivatalai útján – intézkedett a vakcinák kiszállításáról az oltási feladatellátásban közreműködő háziorvosi praxisokba. Az úgynevezett oltási hét tehát csütörtökön kezdődött és a következő hét szerdán fejeződött be. Ez a munkafolyamat ismétlődött hetente, amely lehetővé tette a folyamatos, hatékony, gyors feladat végrehajtást. A munkacsoport – az ügyeleti feladatokat ellátó kollégák útján – folyamatosan a nap 24 órájában rendelkezésre állt annak érdekében, hogy a feladat végrehajtása során felmerülő problémákra azonnali megoldásokkal tudjon reagálni.

1. ábra: A Békés Megyei Oltási Munkacsoport tevékenysége

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

Oltási Feladatok Végrehajtását Ellenőrző Rendszer

A COVID19 védőoltások beadásának megyei szintű pontos, szakszerű nyomon követésére egy rendszer került kidolgozásra, az Oltási Terv Végrehajtást Követő Rendszer (OTVR).

A rendszer lényege, hogy bármely esetlegesen bekövetkező vis maior esemény esetén is, több, jogosultsággal rendelkező felelős is folyamatosan hozzáfér, ezzel biztosítva a töretlen feladat végrehajtást. A rendszer működési elve, egy közös, biztonságos meghajtón lévő map-rendszer, amelyet egy program vezérel. A vezérlés alapja egyetlen A4-es dokumentum az időbeli és térbeli feladatok hosszú távú, könnyebb áttekinthetősége érdekében. A dokumentumban 1 sor 1 oltási tevékenység (pl. szociális otthonok 1-es, 2-es köre, háziorvosi oltások stb.). A dokumentum sorai aktív fülek is egyben, melyekre kattintva az adott oltási feladathoz kapcsoló összes dokumentum megjelenik, a táblázatokkal, orvosoknak szánt levelezésekkel, vakcina kimutatásokkal, valamint a korábbi végrehajtási jelentésekkel, melyek az ismétlődő oltási feladatok alapadataiként, terveiként szolgálnak. Ennek segítségével az előre látott feladatok tervezése folyamatos és zavartalan mind az oltócsoportok, mind pedig a szükséges oltóanyag tervezése tekintetében. Az OTVR rendszer létrehozása és működtetése által folyamatos vezetői nyomonkövetés és szinkron mellett kerülnek végrehajtásra a megyei oltási feladatok, szorosan illeszkedve az országos iránymutatásokhoz és előrehaladáshoz.

A feltöltött adatok biztosítják a bázist az Országos Oltási Munkacsoportnak történő jelentések összeállításához is. A rendszerhez tartozik egy interaktív térkép is, mely tartalmazza a feladatok logisztikai tervezéséhez, végrehajtásához szükséges megyei adatokat úgy, mint a háziorvosi rendelők, szakrendelők, a kórházak, a kijelölt oltóhelyek, mentőállomások, üzemanyag-töltő állomások stb. elhelyezkedését, címadatait, és kapacitási jellemzőiket.

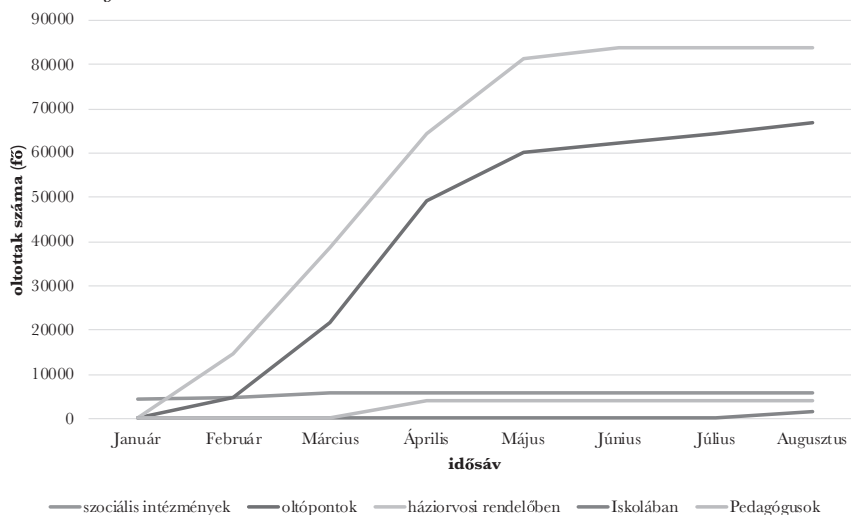
Oltási feladatok előrehaladása

A megyében az országos oltási munkacsoport által kiadott feladatok szoros követése mentén szerveztük a feladatokat. Ez a szinkron mindvégig fontos volt, hiszen az országba hétről-hétre érkező vakcinák országos allokációja határozta meg azt, hogy az adott oltási héten megyénkben milyen típusú vakcinával mennyi, milyen korcsoportba tartozó, milyen egészségi állapotú személy oltása történik meg.

Az oltási feladatok az év elején az egyik legveszélyeztetettebb csoporttal kezdődtek, a szociális intézmények oltásával. Ezen feladatot mobil oltócsoportok végezték, melyek személyzetét a Békés Megyei Központi Kórház biztosította. Ezt követően az abban az időszakban rendelkezésre álló vakcina speciális tárolása miatt csak arra volt lehetőség, hogy a kórházakban kialakított oltópontokon (Békéscsaba, Gyula, Orosháza) történjen az oltás úgy, hogy a háziorvosokon keresztül történtek az oltandó személyek kijelölései. A szállításban a megyei települések önkormányzatai kiemelkedő segítséget nyújtottak. Pár hét múlva már olyan vakcinatípus is rendelkezésünkre állhatott, amelyet kiadhattunk a háziorvosoknak is, így már kiszélesíthettük a megyei oltópontokat a nagyjából 189 háziorvosi praxissal. Ezt követően folyamatosan bővítettük a központi oltópontok számát, így a kormányhivatal határozattal kijelölte a szeghalmi, ezt követően a szarvasi, majd a mezőkovácsházi és végül a gyomaendrődi szakrendelőket az oltási feladatok végrehajtására. Az oltási munka ezt követően szervezeten,

ütemezetten a központi oltópontokon és párhuzamosan a háziiorvosi rendelőkben zajlott, és haladt előre a megyei oltási feladat, nőtt az átoltottság (2. ábra). Mindez persze megfeszítetten tervezett és végrehajtott logisztikai háttérmunkát igényelt az oltandó személyek, az oltóanyagok, és a veszélyes hulladék szállítását is beleértve.

2. ábra. Az oltási feladatok előrehaladása

Forrás: Saját szerkesztés BÉMKH, 2021 alapján

ÖSSZEGZÉS

A Békés Megyei Kormányhivatal a járvány elleni védekezés időszakában is folyamatosan hajtotta végre a védekezési feladatait, és mellette zavartalanul elvégezte a hatáskörébe utalt területi közigazgatási tevékenységeit is.

Bagó (2020) írásával – aki A Hazai's Külföldi Tudósítások folyóirat 1831. szeptember 24-ei számának, rendkívülvaló függelékéből” idéz a Heti Világgazdaság 2020. március 26-i számával – az alábbi reményt fogalmazzuk meg mi is:

„A' nyavalya miatt eddig rettegő lakosok már könnyebben lélekeznek: a halovány ortzák pirosodni, a' homályos szemek vidúlni, a' bús ábrázatok feléledni kezdenek: a' jó szomszédok szomszédjaikhoz közelítenek, a' hív barátok barátjaikat felkeresik, az igaz atyafiak attyokfiaikkal kezét fognak, a' szerelmes szülők kedves magzatjaikkal össze ölekeznek, a közönséges helyekre az emberek bátrabban gyülekeznek, a' Szentegyházakba az ajtatos személyek nagyobb számmal megjelennek, a' kórházak üresülnek, a' betegek félelem nélkül meglátogattnak, a' Kereskedés ismét virágzik, a' mesterségek fizettetnek, a' Múzsák templomai megnyílnak, egy szóval mindenek előbbeni karba helyezhetődnek, mert hála az Egeknek! a' rettentő nyavalya egészen megszűnt.”

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Ahmad, T. – Haroon, Baig – M., Hui, J. (2020): Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Pandemic and Economic Impact. *Pakistan journal of medical sciences*, vol. 36, S73–S78. <https://doi.org/10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2638>
- Bagó József (2020): Járvány és munka. *Új Munkaügyi Szemle*, vol. 1., no. 3., 14–25.
- Behir (2020): Békés megye sikeresen védekezett a koronavírus-járvány ellen (Takács Árpád) <https://behir.hu/takacs-arpad-bekes-megye-sikeresen-vedekezett-a-koronavirus-jarvany-ellen>
- Békés Megyei Kormányhivatal (BÉMKH) (2021): Adatszolgáltatás a koronavírus járvány alatt folytatott tevékenységekről (adatok)
- Botos Katalin (2020): A koronavírus-válság és a világ régiói. *Polgári Szemle*, vol., 16. no. 4–6., 51–66. DOI: 10.24307/psz.2020.1005
- Bruckner Éva (2020): A halál lovasának látogatásai járványok alakjában Magyarországon. *Polgári Szemle*, vol., 16. no. 4–6., 67–87. DOI: 10.24307/psz.2020.1006
- Daniel, S. J. (2020): Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, vol 49., 91–96. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>
- Deák András – Fusz Katalin – Kanizsai Péter (2020): A COVID–19-járvány alatti betegelgedettség egy sürgősségi betegellátó osztályon. *Orvosi Hetilap*, vol. 161., no. 43., 1819–1823
- Domokos László (2020): A jól irányított állam fenntarthatóságának támogatása a járványügyi helyzet idején. *Polgári Szemle*, vol. 16., no. 4–6., 15–30. DOI: 10.24307/psz.2020.1003
- Egri Zoltán (2017a): Regional health inequalities in the European macroregion from the East Central European perspective. *Regional Statistics* vol.7., no. 1., 197–224. <https://doi.org/10.15196/RS0711>
- Egri Zoltán (2017b): Magyarország városai közötti egészségesegyenlőtlenségek. *Területi Statisztika*, vol. 57., no. 5., 537–575. <https://doi.org/10.15196/TS570504>
- Evans, Olaniyi (2020): “Socio-Economic Impacts of Novel Coronavirus: The Policy Solutions.” *Bizecons Quarterly*, vol. 7., 3–12.
- Finta István (2020): A Covid-19 első hullámának önkormányzati feladatait meghatározó központi jogszabályok tipizálása és az önkormányzati együttműködések értékelése. *Új Magyar Közigazgatás*, vol. 13., no. 4., 63–70.
- Fraser, N. – Brierley, L. – Dey, G. – Polka, J. K. – Pálfy, M. – Coates, J. A. (2020): *Preprinting a pandemic: The role of preprints in the COVID-19 pandemic*. BioRxiv, <https://doi.org/10.1101/2020.05.22.111294>
- György István – Hazafi Zoltán (2018): *Közzszolgálati életpályák a közigazgatásban és a rendvédelemben*. Studia universitatis communia, Dialóg Campus Budapest, 239.
- Uzzoli Annamária – Kovács Sándor Zsolt – Páger Balázs – Szabó Tamás (2021): A hazai COVID–19-járványhullámok területi különbségei. *Területi Statisztika*, vol. 61., no. 3., 291–319.
- Gyurita Rita (2014): A fővárosi és megyei kormányhivatal. *Új Magyar Közigazgatás*, vol. 7., no. 2., 8–19.
- Habony Lilla – Huszár Fanni – Jakab Gréta – Jónás Klaudia – Kovács Borbála (2020): Körkép: Érettségiző diákok a Covid–19-járvány időszakában: Interjúrészletek. *Szociális Szemle*, vol. 13., no. 1., 66–71.
- H. Varga Katalin – Neszményi Zsolt (2013): A kormányhivatalok (a Somogy Megyei Kormányhivatal) helye és szerepe a magyar közigazgatás fejlődéstörténetében. *Acta Scientiarum Socialium*, vol. 38., 209–225.
- Keszthelyi Boglárka Enikő (2021): „Új kihívások, gyors megoldások”: a szociális szakemberek mindennapjaiban megjelenő új kihívások a covid-19 járvány ideje alatt. *Acta Sociologica – Pécsi Szociológiai Szemle*, vol. 7., no. 1., 154–170.
- Martin A. Weiss – Andres B. Schwarzenberg – Rebecca M. Nelson (2020): Global Economic Effects of COVID-19. *Congressional Research Service*, R46270, 80.
- Nahalka István (2021): Koronavírus és oktatáspolitikai. *Educatio*, vol. 30., no. 1., 22–35.
- Petar Kurecic – Vesna Haluga (2021): *Health Diplomacy As A Soft Power Tool Of The Pr China During The Covid 19 Pandemic*. 68 th International Scientific Conference on Economic and Social Development – Aveiro, 24-25 May, 2021. 237–243.p.
- Posgay István – Regős Gábor – Horváth Diána – Molnár Dániel (2020): A koronavírus-járvány gazdasági hatásairól. *Polgári Szemle*, vol. 16., no. 4–6., 31–50. DOI: 10.24307/psz.2020.1004
- Ragó Zsuzsanna – Szijjártó László – Duda Ernő – Bella Zsolt (2020): A COVID–19-betegek, tünetmentes hordozók,

- illetve a betegségen már átesettek periodikus monitorizálási lehetősége IgM/IgG antitest alapú gyors tesztekkel az egészségügyi személyzet körében a SARS-CoV-2-járvány idején. A Covid-19-pandémia orvosszakmai kérdései. *Orvosi Hetilap* vol. 161., no.21., 854–860. <https://doi.org/10.1556/650.2020.31862>
- Rakesh Padhan – K.P. Prabheesh (2021): The economics of COVID-19 pandemic: A survey. *Economic Analysis and Policy*, vol. 70., 220-237. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2021.02.012>.
- Rákóczi Attila (2021): A társadalmi alapokon nyugvó területi államigazgatás. *Civil Szemle* vol. 67., no. 2., 47–63.
- S. Segal – D. Gerstel (2020): The Global Economic Impacts of COVID-19. *Global S&T Development Trend Analysis Platform of Resources and Environment*, DOI: <http://119.78.100.173/C666/handle/2XK7JSWQ/250233>
- Szerencsés Viktória – Palicz Tamás – Joó Tamás – Lám Judit – Demeter-Fülöp Virág – Ugrin Irina (2021): „A Covid19 járvány során hozott egészségügyi intézkedések és hatásaik Magyarországon és Ausztriában”. *Belügyi Szemle*, vol. 69., no. 1., 123–142. doi: 10.38146/BSZ.2021.1.6.

FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK

Magyarország Alaptörvénye

1991. évi XI. törvény az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről
2010. évi CXXVI. törvény a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításáról
2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról
- 283/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet a járványügyi készütség bevezetéséről
- 310/2021. (VI.7.) Korm. rendelet az önfoglalkoztatók kompenzációs támogatásáról
- 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről
- 509/2020. (XI. 19.) számú Korm. rendelet az egészségügyi és az egészségügyben dolgozók, a nevelési, oktatási intézményekben nevelési, oktatási tevékenységet végző dolgozók, a szociális intézményekben dolgozók, valamint a bölcsődei ellátásban dolgozók SARS-CoV-2 koronavírus kimutatására alkalmas rendszeres vizsgálatáról és az egészségügyi ellátással összefüggő egyes kérdésekről
- 521/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet az egészségügyi válsághelyzeti ellátásról